T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/694
KARAR NO : 2026/4
KARAR TR : 12/01/2026

ÖZET: Suriye uyruklu olan davacının, geçici koruma kimlik belgesindeki ad, soyad, anne ve baba adının, Türk vatandaşı ile evliliği sırasında aile cüzdanına yanlış yazıldığından bahisle, bu kayıtların düzeltilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : F. A.
Davalı : İçişleri Bakanlığı-Küçükçekmece İlçe Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olduğunu, Türkiye Cumhuriyeti'ne sığındıktan sonra Türk vatandaşı M. G. isimli şahısla evlendiğini, evlilik sırasında kimlik bilgilerinin aile cüzdan kayıtlarına yanlış yazıldığı için kimlik bilgileri ile uyuşmadığını, geçici koruma kimlik belgesinde ad ve soyadının *"F. A. "* olmasına rağmen *"F. E. "*, anne adının *"A. "* ve baba adının *"O. "* olmasına rağmen *"E. "* ve *"Ö. "* olarak kaydedildiğini, Türk vatandaşlığına geçmek için başvuruda bulunduğunu, ancak bu kayıtların geçici koruma kimlik belgesindeki kayıtlar ile uyuşmadığı için sorun yaşadığını ileri sürerek, aile cüzdanında yer alan bilgilerin doğum belgesi ve geçici koruma kimlik belgesine uygun olarak düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Küçükçekmece 10. Asliye Hukuk Mahkemesi 24/04/2025 tarih ve E.2025/140, K.2025/189 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın idari işlemin düzeltilmesi talebine ilişkin olduğu, bu konuda idarece düzeltme yapılabileceği, düzeltmenin yapılmaması halinde idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, yargı yolunun caiz olmadığından davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dosyanın incelenmesinde; dava tarihi itibariyle yürürlükte bulunan 4721 sayılı TMK'nın 27. maddesi ile 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36/1.a maddelerine göre kişi haklı nedenlerle ön adının değiştirilmesini isteyebileceği gibi kayıtlarda adın yanlış yazılması halinde kayıt tashihi yolu ile mahkemeden talepte bulunabileceği belirtildiğinden davaya konu talebin mahkememizce yapılabilecek değişiklerden olmayıp idarece yapıldığından ve bu haliyle talebin idari işleme ilişkin olması, bu konuda idarece düzeltme yapılabileceği, düzeltmenin yapılamaması halinde ise İdare Mahkemelerinin görevli olduğu anlaşılmış olmakla yargı yolu caiz olmadığından davanın reddine karar vermek gerekmiş..."*

3. Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0ld5ErE - fnpPXEf - iofQQws - Pi49nk= ile erişebilirsin

B. İdari Yargıda

4. İstanbul 16. İdare Mahkemesi 05/08/2025 tarih ve E.2025/3090, K.2025/4252 sayılı kararı ile, dava konusu işlemin tarih ve sayısı ile tebliğ tarihi belirtilerek dilekçede iptal istemine yer verilmesi ile işlemin bir örneğinin dava dilekçesine eklenmesi gerekirken, bu duruma uygun olmayan dilekçesin 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesi gereğince reddine kesin olarak karar vermiştir.

5. Davacı yenileme dilekçesi ile bu kez, Türk vatandaşlığına geçmek için başvuruda bulunduğunu, ancak aile cüzdanındaki kayıtlar ile geçici koruma kimlik belgesindeki kayıtların uyuşmadığını, bu hatayı düzeltmek için Avcılar İlçe Nüfus Müdürlüğüne müracaat ettiğini, ancak talebin reddedildiğini belirterek, aile cüzdanında yer alan bilgilerin doğum belgesi ve geçici koruma kimlik belgesine uygun olarak düzeltilmesini talep etmiştir.

6. **İstanbul 14. İdare Mahkemesi 31/10/2025 tarih ve E.2025/1758 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 39. maddesinde; "Mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz." hükmüne yer verilmiştir.*
>
> *Diğer taraftan, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun "Kayıt düzeltilmesi" başlıklı 35. maddesinin 1. fıkrasında; "Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir." hükmü, "Nüfus davaları" başlıklı 36. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde; "Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır." hükmü yer almaktadır.*
>
> *Dava dosyasının incelenmesinden; Suriye uyruklu olan davacı tarafından, evlilik cüzdanında Fatma olan isminin Fatıma olarak, Esat olan soyadının Asaad olarak. Ö. olan baba adının O. olarak, E. olan anne adının ise Amma olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Uyuşmazlığın, davacının kendisinin ve anne babasının, evlilik cüzdanında yer alan kayıtlarının düzeltilmesi isteminden kaynaklandığı, dolayısıyla bakılan davanın niteliği itibariyle evlilik cüzdanında bulunan bir kaydın baştan itibaren hatalı olduğu iddiasına dayalı "kayıt düzeltme" davası niteliğinde olduğu anlaşıldığından, bakılan davanın görüm ve çözümünde, yukarıda metnine yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*
>
> *Şu halde; her ne kadar tarafları, konusu ve sebebi aynı olan uyuşmazlıkta Küçükçekmece 10. Asliye Hukuk Mahkemesince 24.04.2025 tarih ve E:2025/140. K:2025/189 sayılı görev ret kararı verildikten (kararın istinaf edilmeksizin kesinleştiği) sonra mahkememiz nezdinde yeni bir dava ikame edildiği görülmekteyse de, yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında, işbu uyuşmazlığın Asliye Hukuk Mahkemelerinde görülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.*
>
> *Nitekim benzer uyuşmazlıklarda Uyuşmazlık Mahkemesince verilen 22.09.2025 tarih ve E:2025/391, K:2025/544 ve 03.03.2025 tarih ve E:2025/21. K:2025/202 sayılı kararları da bu yöndedir..."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0ld5ErE - fnpPXEf - iofQQws - Pi49nk= ile erişebilirsin

7. İstanbul 14. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

> *"(1) (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*
> *a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
> *b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*
> *c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."*

9. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun IV *"Düzeltme"* üst başlığı altında *"1.Genel olarak"* alt başlıklı 39. maddesi şöyledir:

> *"Mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz."*

10. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

> *"(1) Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar."*

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *" (1) Bu Kanunda geçen;*
> *...*
> *d) Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,*
> *e) Aile kütüğü: Nüfus olaylarına ilişkin kayıtların kâğıt veya elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,*
> *f) Aile sıra numarası: Ailelerin aile kütüğüne yazılış sırasına göre verilen numarayı,*
> *g) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,*
> *ğ) Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,*
> *h) (Değişik: 14/1/2016-6661/8 md.) Değerli kâğıtlar: Kimlik kartını, uluslararası aile cüzdanını ve mavi kartı,*
> *...*
> *j) İl müdürlüğü: İl nüfus ve vatandaşlık müdürlüğünü,*
> *...*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0ld5ErE - fnpPXEf - iofQQws - Pi49nk= ile erişebilirsin

s) Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,

ş) Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,

t) Nüfus kayıt örneği: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgilerin özetlerini gösterir belgeyi,

u) Nüfus kütüğü: Aile kütüğü, özel kütük ve yedeklerinden oluşan kayıtların tümünü,

...

bb) Uluslararası aile cüzdanı: Bir aileyi oluşturan eş ve çocukların kimlik bilgilerini kapsayan ve uyruğunu kanıtlayan çok dilli resmî belgeyi,

...

ifade eder.

12. 5490 sayılı Kanun'un "*Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler*" başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"(1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüğü tutulur. Aile kütüklerinde aşağıdaki bilgiler bulunur:

a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.

b) Kayıtlı bulunduğu il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.

c) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.

ç) Doğum yeri ile gün, ay ve yıl olarak doğum tarihi ve kütüğe kayıt tarihi.

d) Evlenme, boşanma, soybağının kurulması veya reddi, ölüm, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi kişisel durumda meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.

e) Dini.

f) Medenî hali.

g) Yerleşim yeri adresi.

ğ) Fotoğrafı.

h) (Ek: 14/1/2016-6661/9 md.) Biyometrik verisi.

ı) (Ek: 19/10/2017-7039/3 md.)Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.

(Değişik son cümle: 19/10/2017-7039/3 md.) (a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(2) Türkiye'de aile kütüğü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatandaşlar Bakanlığın göstereceği bir nüfus müdürlüğünde açılacak aile kütüğüne kaydedilir.

13. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

(2) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir."

14. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir.

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0ld5ErE - fnpPXEf - iofQQws - Pi49nk= ile erişebilirsin

karara bağlanır.

b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

15. 5490 sayılı Kanun'un *"Kimlik Kartı, Uluslararası Aile Cüzdanı ve Mavi Kart"* başlıklı beşinci kısmının *"Düzenlenmesi ve dağıtılması"* başlıklı 41. maddesinin (9) fıkrası şöyledir.

"(Değişik: 14/1/2016-6661/12 md.)
(9) Evlenme işlemi tamamlandıktan sonra, çiftlere uluslararası aile cüzdanı verilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 12/01/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, Suriye uyruklu olan davacının, Türk vatandaşı ile evliliği sırasında Suriye Arap Cumhuriyeti kimliğinde yazan isim, soy isim, anne ve baba isminin, aile cüzdanında yanlış yazıldığından bahisle, yapılan bu yanlışlığın doğum belgesi ve geçici koruma kimlik belgesindeki bilgilere göre düzeltilmesi istemine ilişkindir.

19. Dava dosyalarının incelenmesinden, davacının Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olduğu, Türkiye Cumhuriyeti'ne sığındıktan sonra, Türk vatandaşı M. G. isimli şahısla evlendiği, geçici koruma kimlik belgesinde ve Suriye Arap Cumhuriyeti kimliğinde ismi *"Fatıma"*, soy ismi ise *"Asaad"* olduğu halde, evlilik sırasında isminin *"Fatma"*, soy isminin ise *"Esad"* olarak yazıldığı yine *"A. "* olan anne isminin *"E. ", "O. "* olan baba isminin ise *"Ö. "* olarak aile cüzdan kayıtlarına tescil edildiği, Türk vatandaşlığına geçmek için başvuruda bulunduğu, ancak aile cüzdanındaki kayıtlar ile geçici koruma kimlik

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0ld5ErE - fnpPXEf - iofQQws - Pi49nk= ile erişebilirsin

belgesindeki kayıtların uyuşmadığı, bu hatayı düzeltmek için Avcılar İlçe Nüfus Müdürlüğüne müracaat ettiği ancak talebin reddedildiği ileri sürülerek, aile cüzdanında yer alan bilgilerin doğum belgesi ve geçici koruma kimlik belgesine uygun olarak düzeltilmesi talebiyle eldeki davaların açıldığı anlaşılmıştır.

20. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 4721 sayılı Kanun'un 39. maddesinde, mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamayacağının hükme bağlandığı yine 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, 36. maddesinde, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının asliye hukuk mahkemesinde açılacağı hükmüne yer verildiği; nüfus davalarına yönelik olarak yerleşik içtihatlarda, nüfus kütüğünde bulunan bir kaydın baştan itibaren hatalı olduğu iddiasına dayalı davaların *"kayıt düzeltme"* davası olarak kabulü ile söz konusu hataların hükmen adli yargı yerince düzeltilmesi gerektiğinin belirtildiği, bakılan uyuşmazlığın da, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda açıklanan kaydın düzeltilmesi kapsamında değerlendirilebileceği açıktır.

21. Bu durumda davacının işbu davadaki isteminin nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme niteliğinde olduğu ve yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca davaya konu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; İstanbul 14. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Küçükçekmece 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 24/04/2025 tarih ve E.2025/140, K.2025/189 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 14. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Küçükçekmece 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 24/04/2025 tarih ve E.2025/140, K.2025/189 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

12/01/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0ld5ErE - fnpPXEf - iofQQws - Pi49nk= ile erişebilirsin